

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

м. Київ

24 04 20 19 р.

№ 566

Про затвердження стандарту
вищої освіти за спеціальністю
027 «Музезнавство, пам'яткознавство»
для першого (бакалаврського) рівня
вищої освіти

Відповідно до частини шостої статті 10, підпункту 16 частини першої статті 13 Закону України «Про вищу освіту», Положення про Міністерство освіти і науки України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 року № 630, з урахуванням Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 01 червня 2016 року № 600 (в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 21 грудня 2017 року № 1648),

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити стандарт вищої освіти за спеціальністю 027 «Музезнавство, пам'яткознавство» галузі знань 02 «Культура і мистецтво» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, що додається.

2. Установити, що стандарт вищої освіти, затверджений пунктом 1 цього наказу, вводиться в дію з 2019/2020 навчального року.

3. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра Рашкевича Ю. М.

Міністр

Л. М. Гриневич

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства
освіти і науки України
24.04.2019 р. № 566

СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ Перший (бакалаврський) рівень
(назва рівня вищої освіти)

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ Бакалавр
(назва ступеня, що присвоюється)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ: 02 Культура і мистецтво
(шифр та назва галузі знань)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ: 027 Музеєзнавство, пам'яткознавство
(код та найменування спеціальності)

Видання офіційне

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Київ
2019**

I. Преамбула

Стандарт вищої освіти України: перший (бакалаврський) рівень, галузь знань 02 – Культура і мистецтво, спеціальність 027 – Музеєзнавство, пам'яткознавство.

Затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 24.04.2019 р. № 566

Стандарт розроблено членами підкомісії зі спеціальності 027 «Музеєзнавство, пам'яткознавство» Науково-методичної комісії № 3 з культури і мистецтва сектору вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України у складі:

1. Жукова Олена Вікторівна, голова підкомісії кандидат історичних наук, доцент, директор Науково-методичного центру сприяння розвитку музеєзнавства і пам'яткознавства Харківського гуманітарного університету «Народна українська академія»;
2. Ключко Юлія Миколаївна, секретар підкомісії кандидат педагогічних наук, доцент, заступник завідувача кафедри музеєзнавства та експертизи історико-культурних цінностей Київського національного університету культури і мистецтв;
3. Вербицька Поліна Василівна доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри історії, музеєзнавства та культурної спадщини Інституту гуманітарних та соціальних наук Національного університету «Львівська політехніка».

Стандарт розглянуто та схвалено на засіданні підкомісії зі спеціальності 027 «Музеєзнавство, пам'яткознавство» науково-методичної комісії № 3 з культури і мистецтва 23. 09. 2016 р., протокол № 3.

Стандарт розглянуто та схвалено на засіданні сектору вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України 21.02.2017 р., протокол № 12.

Фахову експертизу здійснювали:

1. Гаврилюк Світлана Віталіївна доктор історичних наук, професор, проректор з науково-педагогічної і навчальної роботи та рекрутації, професор кафедри документознавства і музейної справи Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки;
2. Титова Олена Миколаївна кандидат історичних наук, доцент, директор Центру пам'яткознавства НАН України і УТОПІК, заслужений

працівник культури України;

3. Погорілець Олег Григорович директор Державного історико-культурного заповідника "Межибіж", «Почесний краєзнавець України» Національної спілки краєзнавців України.

Методичну експертизу здійснювали:

1. Калашнікова Світлана Андріївна доктор педагогічних наук, професор, директор Інституту вищої освіти НАПН України; національний експерт з реформування вищої освіти Програми ЄС Еразмус+;
2. Луговий Володимир Іларіонович доктор педагогічних наук, професор, дійсний член, перший віце-президент НАПН України, національний експерт з реформування вищої освіти Програми ЄС Еразмус+;
3. Таланова Жаннета Василівна доктор педагогічних наук, доцент, с.н.с., менеджер з аналітичної роботи Національного Еразмус+ офісу в Україні.

Враховано пропозиції фахівців – представників Національних музейних закладів, історико-культурних заповідників України:

- Національний заповідник «Замки Тернопілля»;
- Національний заповідник «Софія Київська»;
- Національний музей народного мистецтва Гуцульщини та Покуття імені Й. Кобринського;
- Національний історико-меморіальний заповідник «Биківнянські могили»;
- Національний музей-заповідник українського гончарства;
- Національний художній музей
- Національний музей Тараса Шевченка

Стандарт розглянуто Міністерством культури України та Федерацією роботодавців України.

Стандарт розглянуто після надходження всіх зауважень та пропозицій та схвалено на засіданні підкомісії зі спеціальності 027 «Музеєзнавство, пам'яткознавство» Науково-методичної комісії № 3 з культури і мистецтва Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України (12.06.2017 р., протокол № 7).

Стандарт погоджено рішенням Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти від 28.03.2019 р. № 3.

II. Загальна характеристика

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	027 Музеєзнавство, пам'яткознавство
Обмеження щодо форм навчання	Обмеження відсутні
Освітня кваліфікація	Бакалавр з музеєзнавства, пам'яткознавства (за необхідністю зазначити назву спеціалізації)
Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти – Бакалавр Спеціальність – 027 Музеєзнавство, пам'яткознавство Спеціалізація – (зазначити назву спеціалізації за наявності) Освітня програма – (зазначити назву)
Опис предметної області	<p>Об'єкт(и) вивчення та/або діяльності: музей як соціокультурна інституція; об'єкти історико-культурної та природної спадщини; музейна та пам'яткоохоронна справа.</p> <p>Цілі навчання: підготовка фахівців, здатних розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі музейної справи і охорони та використання пам'яток, що передбачає застосування певних теорій та методів музеєзнавства, пам'яткознавства і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: поняття, закономірності, історичні передумови виникнення, трансформацій музеїв; засоби інтерпретації та актуалізації культурного надбання; поняття, властивості та функції пам'яток; принципи, концепції використання об'єктів історико-культурної та природної спадщини в сучасному світі.</p> <p>Методи, методики та технології: методи і методики науково-дослідної, експертної, інноваційної, екскурсійної діяльності; методи експозиційного проектування, музейної педагогіки; технології музейного менеджменту і управління історико-культурною спадщиною; інформаційні та комунікаційні технології.</p> <p>Інструменти та обладнання: обладнання, програмне забезпечення, необхідне для фіксації, дослідження, збереження, актуалізації об'єктів історико-культурної та природної спадщини.</p>
Академічні	Можливості продовження освіти на другому

права випускників	(магістерському) рівні вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій в системі післядипломної освіти. Академічна мобільність.
--------------------------	---

III. Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти

Обсяг програми у ЄКТС	<p>На базі повної загальної середньої освіти становить 240 кредитів ЄКТС;</p> <p>На базі ступеня «молодший бакалавр» (освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст») заклад вищої освіти має право визнати та перезарахувати кредити ЄКТС, отримані в межах попередньої освітньої програми підготовки молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста), обсягом не більше ніж 120 кредитів ЄКТС</p> <p>Мінімум 50% обсягу освітньої програми має бути спрямовано на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за даною спеціальністю.</p>
------------------------------	--

IV. Перелік компетентностей випускника

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі музейної справи і охорони пам'яток, що передбачає застосування певних теорій та методів музеєзнавства, пам'яткознавства і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності	<p>ЗК1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності</p> <p>ЗК2. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово</p> <p>ЗК3. Здатність спілкуватися іноземною мовою</p> <p>ЗК4. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій</p> <p>ЗК5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел</p> <p>ЗК6. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності)</p> <p>ЗК7. Цінування і повага різноманітності та мультикультурності</p> <p>ЗК8. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями</p> <p>ЗК9. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань та взятих обов'язків</p> <p>ЗК10. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського</p>

	<p>(демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.</p>
<p>Спеціальні (фахові) компетентності</p>	<p>СК1. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо відповідно до розуміння тенденцій розвитку музейної та пам'яткоохоронної галузі</p> <p>СК2. Здатність оцінювати найважливіші події та явища української історії у контексті світової історії</p> <p>СК3. Здатність діяти відповідно до чинного законодавства (України та міжнародного) щодо музейної та пам'яткоохоронної діяльності</p> <p>СК4. Здатність до експозиційної, науково-фондової, культурно-просвітницької діяльності на основі професійно профільованих знань</p> <p>СК5. Здатність забезпечувати обслуговування відвідувачів</p> <p>СК6. Здатність до атрибуції й експертизи об'єктів історико-культурної спадщини</p> <p>СК7. Здатність виконувати комплекс пам'яткоохоронних заходів</p> <p>СК8. Здатність забезпечувати ефективне використання та популяризацію об'єктів історико-культурної та природної спадщини відповідно до пам'яткоохоронного законодавства</p> <p>СК9. Здатність проектувати розвиток музейно-заповідної мережі, закладів музейного типу</p> <p>СК 10. Здатність здійснювати взаємодію музейно-заповідної мережі, об'єктів культурної спадщини з туристичною сферою</p> <p>СК 11. Комунікувати та співпрацювати з державними і громадськими організаціями, міжнародними музейними і пам'яткоохоронними інституціями</p>

V. Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

ПР1. Використовувати міждисциплінарний підхід в атрибуції об'єктів історико-культурної спадщини

ПР2. Аналізувати й узагальнювати історико-культурний матеріал у певній системі

ПР3. Розробляти організаційну структуру, основні завдання, напрями діяльності музеїв, заповідників та інших закладів музейного типу залежно від їх класифікаційної приналежності

ПР4. Визначати стан збереженості музейних предметів, об'єктів історико-культурної спадщини, пам'яток природи та розробляти програму відповідних пам'яткоохоронних заходів

ПР5. Здійснювати первинну реєстрацію та подальшу наукову інвентаризацію музейних предметів.

ПР6. Створювати оптимальні умови для зберігання музейних фондів

ПР7. Здійснювати первинну консервацію нововиявлених пам'яток

ПР8. Проводити наукове дослідження нерухомих пам'яток та визначати розмір та значення їх історико-культурної цінності

ПР9. Складати науково-уніфіковані паспорти на нерухомі пам'ятки

ПР10. Здійснювати, згідно з чинними інструкціями, експертизу пошкоджених пам'яток для визначення методів реконструкції / реставрації та вчасну передачу експонатів до реставраційного відділу

ПР11. Проводити пошукову роботу з метою з'ясування перспектив виявлення нових, значущих з точки зору обліку, об'єктів культурної спадщини

ПР12. Досліджувати та інтерпретувати історико-культурну інформацію музейних предметів, об'єктів культурної спадщини, природних пам'яток

ПР13. Розробляти наукові концепції експозицій та виставок для музеїв, заповідників, інших закладів музейного типу

ПР14. Розробляти дизайн музейних експозицій на основі наукової концепції

ПР15. Формувати план культурно-освітньої роботи та організовувати заходи з популяризації музейних цінностей, об'єктів історико-культурної спадщини, природних пам'яток з врахуванням потреб різних верств населення

ПР16. Розробляти концепцію, структуру екскурсії; вміти проводити екскурсію на високому професійному рівні

ПР17. Здійснювати аналіз вітчизняного законодавства з метою визначення його відповідності міжнародним зобов'язанням України у сфері охорони пам'яток, музейної діяльності; визначати основні засади щодо ввезення, вивезення, передачі права власності на культурні цінності відповідно до ратифікованих Україною Конвенцій ЮНЕСКО

ПР18. Виконувати комплексні завдання протягом певного періоду часу та представляти результат вчасно

ПР19. Використовувати основи маркетингу в музейній та пам'яткоохоронній діяльності та укладати рекламно-інформаційні тексти

ПР20. Застосовувати інформаційно-комп'ютерні технології у професійній діяльності

ПР21. Робити презентації усно із візуальним супроводом, електронні презентації, відео-презентації, презентації в письмовій формі державною та іноземною мовами.

VI. Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи та атестаційного екзамену.
Вимоги до кваліфікаційної роботи	Кваліфікаційна робота повинна містити розв'язання складної спеціалізованої задачі або практичної проблеми в галузі музеєзнавства, пам'яткознавства. У кваліфікаційній роботі не може бути академічного плагіату, фальсифікації та фабрикації. Кваліфікаційна робота має бути оприлюднена до захисту на офіційному сайті закладу вищої освіти або його підрозділу, або у репозитарії закладу вищої освіти.
Вимоги до атестаційного екзамену (екзаменів)	Атестаційний екзамен має передбачати перевірку досягнення результатів навчання, інтегральної, загальних та фахових компетенцій, визначених цим стандартом та освітньою програмою.

VII. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

У закладі вищої освіти повинна функціонувати система забезпечення закладом вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників вищого навчального закладу та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті вищого навчального закладу, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників вищих навчальних закладів і здобувачів вищої освіти;
- 9) інших процедур і заходів.

Система забезпечення закладом вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) за поданням ЗВО оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, та міжнародним стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості вищої освіти.

VIII. Перелік нормативних документів, на яких базується стандарт вищої освіти

1. Закон України № 1556–VII «Про вищу освіту» // Відомості Верховної Ради(ВВР), 2014, № 37–38;
2. Закон України від 05.09.2017 р. «Про освіту». [Електронний ресурс]. — [Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>];
3. Національний Класифікатор професій ДК 003:2010 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://dovidnyk.in.ua/directories/profesii>.
4. Національна рамка кваліфікацій. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.15 року № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти». [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF>
6. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджені Наказом Міністерства освіти і науки України від 01 червня 2016 р. № 600 (зі змінами) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/metodichni-rekomendaciyi-vo>

Генеральний директор директорату
вищої освіти і освіти дорослих

О. І. Шаров

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до Стандарту вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, галузі
знань 02 «Культура і мистецтво» за спеціальністю 027 «Музеєзнавство,
пам'яткознавство»

Стандарт вищої освіти містить компетентності, що визначають специфіку підготовки бакалаврів зі спеціальності 027 – «Музеєзнавство, пам'яткознавство» та результати навчання, які виражають, що саме студент повинен знати, розуміти та бути здатним виконувати після успішного завершення освітньої програми. Вони узгоджені між собою та відповідають дескрипторам Національної рамки кваліфікацій.

Таблиця 1 показує відповідність визначених Стандартом компетентностей та дескрипторів НРК.

В таблиці 2 показана відповідність програмних результатів навчання та компетентностей.

Заклад вищої освіти самостійно визначає перелік дисциплін, практик та інших видів освітньої діяльності, необхідний для набуття означених Стандартом компетентностей. Наведений в Стандарті перелік компетентностей і результатів навчання не є вичерпним. Заклади вищої освіти при формуванні освітніх програм можуть вказувати додаткові компетентності і програмні результати навчання.

Заклад вищої освіти має право вводити додаткові форми атестації здобувачів вищої освіти.

Таблиця 1

Матриця відповідності визначених Стандартом компетентностей дескрипторам НРК

Класифікація компетентностей за НРК	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
Загальні компетентності				
ЗК1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності	+	+		+
ЗК2. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово	+	+	+	
ЗК3. Здатність спілкуватися іноземною мовою	+	+	+	
ЗК4. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій	+	+	+	
ЗК5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел	+	+	+	+
ЗК6. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності)		+	+	+
ЗК7. Цінування і повага різноманітності та мультикультурності	+	+	+	+
ЗК8. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями	+	+		+
ЗК9. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань та взятих обов'язків	+	+		+
ЗК10. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	+	+	+	+
ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.				
Спеціальні (фахові) компетентності				

СК1. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо відповідно до розуміння тенденцій розвитку музейної та пам'яткоохоронної галузі	+	+		+
СК2. Здатність оцінювати найважливіші події та явища української історії у контексті світової історії	+	+		+
СК3. Здатність діяти відповідно до чинного законодавства (України та міжнародного) щодо музейної та пам'яткоохоронної діяльності	+	+		+
СК4. Здатність до експозиційної, науково-фондової, культурно-просвітницької діяльності на основі професійно профільованих знань	+	+	+	+
СК5. Здатність забезпечувати обслуговування відвідувачів		+	+	+
СК6. Здатність до атрибуції й експертизи об'єктів історико-культурної спадщини	+	+		+
СК7. Здатність виконувати комплекс пам'яткоохоронних заходів	+	+	+	+
СК8. Здатність забезпечувати ефективне використання та популяризацію об'єктів історико-культурної та природної спадщини відповідно до пам'яткоохоронного законодавства	+	+	+	+
СК9. Здатність проектувати розвиток музейно-заповідної мережі, закладів музейного типу	+	+		+
СК10. Здатність здійснювати взаємодію музейно-заповідної мережі, об'єктів культурної спадщини з туристичною сферою		+	+	+
СК 11. Комунікувати та співпрацювати з державними і громадськими організаціями, міжнародними музейними і пам'яткоохоронними інституціями		+	+	+

Матриця відповідності визначених Стандартом результатів навчання та компетентностей

Програмні результати навчання	Компетентності																					
	Інтегральна компетентність	Загальні компетентності											Спеціальні (фахові) компетентності									
		ЗК 1.	ЗК 2.	ЗК 3.	ЗК 4.	ЗК 5.	ЗК 6.	ЗК 7.	ЗК 8.	ЗК 9.	ЗК 10.	ЗК 11.	СК 1.	СК 2.	СК 3.	СК 4.	СК 5.	СК 6.	СК 7.	СК 8.	СК 9.	СК 10.
ПР1. Використовувати міждисциплінарний підхід в атрибуції об'єктів історико-культурної спадщини	+	+	+						+				+			+	+		+	+	+	+
ПР2. Аналізувати й узагальнювати історико-культурний матеріал у певній системі	+	+	+		+		+	+	+	+	+	+		+		+			+			+
ПР3. Розробляти організаційну структуру, основні завдання, напрями діяльності музеїв, заповідників та інших закладів музейного типу залежно від їх класифікаційної приналежності	+				+	+	+	+	+		+	+	+		+	+					+	+
ПР4. Визначати стан збереженості музейних предметів, об'єктів історико-культурної спадщини, пам'яток	+	+					+	+	+	+		+			+	+	+		+	+		+

передачу експонатів до реставраційного відділу																							
ПР11. Проводити пошукову роботу з метою з'ясування перспектив виявлення нових, значущих з точки зору обліку, об'єктів культурної спадщини	+	+			+		+	+	+	+		+	+	+		+						+	+
ПР12. Досліджувати та інтерпретувати історико-культурну інформацію музейних предметів, об'єктів культурної спадщини, природних пам'яток	+	+	+		+		+	+	+		+	+	+	+		+			+			+	+
ПР13. Розробляти наукові концепції експозицій та виставок для музеїв, заповідників, інших закладів музейного типу	+	+	+				+	+	+	+				+		+	+						+
ПР14. Розробляти дизайн музейних експозицій на основі наукової концепції	+	+			+				+	+	+					+	+						+
ПР15. Формувати план культурно-освітньої роботи та організувати заходи з популяризації музейних цінностей, об'єктів історико-культурної	+	+			+		+	+	+	+	+	+			+	+	+	+					+

